

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 40/02-46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júna 2003 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Daniela Švábyho prerokoval prijatú sťažnosť V. J., bytom B., zastúpenej komerčnou právničkou JUDr. A. K., N., vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Nitre vo veci vedenej na Okresnom súde v Topoľčanoch pod sp. zn. 11 C 177/92 a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Nitre v odvolacom konaní sp. zn. 7 Co 211/99 vo veci vedenej na Okresnom súde v Topoľčanoch pod sp. zn. 11 C 177/92 **p o r u š i l** právo V. J., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. V. J. **p r i z n á v a** primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Nitre povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 25. apríla 2002 č. k. I. ÚS 40/02-25 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť V. J., bytom B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej komerčnou právničkou JUDr. A. K., N., ktorou sa sťažovateľka v spojení s podaniami z 27. februára a 26. marca 2002 (ďalej len „sťažnosť“) sťažovala na porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) vo veci vedenej na Okresnom súde v Topolčanoch (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 11 C 177/92.

V sťažnosti uviedla, že v tejto jej občianskoprávnej veci, v ktorej sa konanie začalo na okresnom súde na základe žaloby 30. decembra 1992 a je doteraz na tomto súde neskončené, krajský súd ako odvolací súd konal celkom tri razy, pričom prvý raz vrátil spis okresnému súde po 18 mesiacoch, druhý raz po 19 mesiacoch a tretí raz 17. decembra 2001 po celkom 31 mesiacoch vždy aj s uznesením o zrušení rozsudku súdu prvého stupňa a vrátení mu veci na ďalšie konanie. Naposledy jej bolo takéto uznesenie krajského súdu doručené 4. januára 2002. Sťažovateľka zároveň žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy podľa uváženia ústavného súdu.

V rámci prípravy ústneho pojednávania sa na základe žiadosti ústavného súdu k opodstatnenosti prijatej sťažnosti písomne vyjadrili obaja účastníci konania: krajský súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. J. V., vyjadrením z 29. mája a 7. novembra 2002 a zástupkyňa sťažovateľky JUDr. A. K. vyjadrením z 12. augusta 2002.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – inak ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. V dôsledku toho senát sťažnosť sťažovateľky prijatú podľa čl. 127 ústavy v spojení s § 79a ods. 1 zákona o ústavnom súde prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných vyjadrení účastníkov a obsahu dotknutého spisu.

II.

Na základe spisu okresného súdu sp. zn. 11 C 177/92 a písomných vyjadrení účastníkov konania ústavný súd zistil nasledovný relevantný priebeh a stav tohto konania:

1. Dňa 30. decembra 1992 bola okresnému súdu doručená žaloba šiestich žalobcov vrátane sťažovateľky, ktorou sa proti Poľnohospodárskemu družstvu „Brezina“ Pravotice (ďalej len „žalované družstvo“) domáhali náhrad v súvislosti s ich majetkovým podielom v žalovanom družstve podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov. Žaloba bola zaevidovaná pod sp. zn. 11 C 177/92.

2. Okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom 7. októbra 1994 a na základe odvolania žalovaného družstva bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave – pobočke Nitra ako odvolaciemu súdu, ktorý spis okresného súdu za účelom vybavenia odvolania prevzal 8. decembra 1994 a vrátil ho okresnému súdu 1. júla 1996 po tom, čo uznesením z 23. mája 1996 sp. zn. 20 Co 798/94 po nariadenom pojednávaní napadnutý rozsudok

okresného súdu zo 7. októbra 1994 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu procesného pochybenia súdu prvého stupňa (neujasnenosť predmetu sporu, rozhodnutie nad rámec žaloby a bez procesného rozhodnutia o zmenách žaloby, nepreskúmateľnosť rozsudku pre nedostatok dôvodov).

3. Okresný súd rozhodol vo veci samej druhýkrát rozsudkom 4. októbra 1996 a na základe odvolania žalobcov bol spis okresného súdu za účelom vybavenia tohto odvolania doručený krajskému súdu ako odvolaciemu súdu 14. januára 1997 a vrátený bol okresnému súdu 18. augusta 1998 po tom, čo krajský súd bez nariadenia pojednávania uznesením z 29. apríla 1998 sp. zn. 7 Co 12/97 rozsudok okresného súdu zo 4. októbra 1996 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie opätovne z dôvodov procesného pochybenia (nerozhodnutie o návrhoch na zmenu žaloby, neujasnenie predmetu konania). Písomné vyhotovenie uznesenia pozostáva z necelých štyroch strán a je podpísané predsedom senátu, ktorý bol sudcom odvolacieho senátu Krajského súdu v Bratislave – pobočky Nitra aj v prípade uznesenia z 23. mája 1996 sp. zn. 20 Co 798/94.

4. Okresný súd rozhodol vo veci samej tretíkrát rozsudkom 23. februára 1999 a na základe odvolania žalovaného družstva bol spis okresného súdu za účelom vybavenia tohto odvolania doručený krajskému súdu 2. júna 1999 a vrátený bol okresnému súdu 17. decembra 2001 po tom, čo krajský súd ako odvolací súd najprv podaním z 25. januára 2001 požiadal zástupcu žalobkyne o predloženie originálov splnomocnenia a príslušný súd o výpis z obchodného registra týkajúceho sa žalovaného družstva a následne po nariadenom pojednávaní uznesením z 10. mája 2001 sp. zn. 7 Co 211/99 rozsudok okresného súdu z 23. februára 1999 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodov procesného pochybenia a nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvého stupňa. Krajský súd pri tomto zrušení uviedol, že „za celé prvostupňové konanie je súdu prvého stupňa nutné vytknúť, že – aj napriek záväznému právnomu názoru (§ 226 OSP) vyslovenému vo všetkých zrušujúcich uzneseniach odvolacieho súdu – súd prvého stupňa doposiaľ o žiadnej zmene žalobného petitu nerozhodol, a teda ani v súčasnom odvolacom konaní nie je odvolaciemu súdu jasné, o ktorom žalobnom návrhu prvostupňový súd vlastne rozhodol. Totiž ani jeden zo zmenených návrhov sa nemohol stať predmetom konania, ak o ňom v zmysle § 95 ods. 1

OSP nebolo rozhodnuté (...)“. Písomné vyhotovenie tohto uznesenia, ktoré je súčasťou spisu okresného súdu pod číslom listu 378, obsahuje sedem strán.

5. Okresný súd doručil toto uznesenie krajského súdu zástupkyňi sťažovateľky 4. januára 2002 a 1. februára 2002 sťažovateľka podala ústavnému súdu predmetnú sťažnosť. Okresný súd po ostatnom vrátení veci krajským súdom na ďalšie konanie vo veci znova ešte nerozhodol.

III.

Predmetom sťažnosti je len postup krajského súdu ako odvolacieho súdu, ktorý opakovane konal v občianskoprávnej veci sťažovateľky vedenej t. č. na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 177/92, t. j. posúdenie, či postupom krajského súdu došlo v tejto veci k porušeniu práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prietáhov (...)“.

Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti ponechal rozhodnutie vo veci na úvahu ústavného súdu. Zdôraznil, že spis bol na odvolacie konanie predložený krajskému súdu doposiaľ dvakrát, keď prvýkrát (odvolacie konanie vedené pod sp. zn. 20 Co 798/94) bol odvolacím súdom Krajský súd v Bratislave – pobočka Nitra. Ďalej uviedol, že dĺžka odvolacieho konania vedeného pod sp. zn. 7 Co 12/97 bola podmienená skutočnosťou, že „novovzniknutý Krajský súd v Nitre k 1. 1. 1997 prevzal celkovo 178 nerozhodnutých civilných vecí, starších ako 1 rok zo zaniknutého Krajského súdu v Bratislave – pobočka Nitra, pričom za súčasného priemerného mesačného nápadu 224 vecí túto agendu vybavovali celkovo 4 dvojčlenné senáty“.

Predseda krajského súdu ďalej uviedol, že na dĺžku odvolacieho konania vedeného pod sp. zn. 7 Co 211/99 „mala vplyv i zmena predsedu odvolacieho senátu 7 Co (...)“, pričom nová predsedníčka senátu „prevzala v senáte celkove 162 nerozhodnutých vecí, z toho 18 starších ako 1 rok“. Nakoniec predseda krajského súdu zdôraznil, že „pri posúdení otázky, či v konaní odvolacieho súdu došlo k zbytočným prietahom, je potrebné vziať do

úvahy i zložitost' samotnej veci vzhľadom na navrhovateľom uplatnené nároky, jej skutkový stav a platnú právnu úpravu. Rovnako tak i okolnosť, že navrhovatelia doposiaľ celkovo 8 krát zmenili svoj žalobný návrh, čo v konečnom dôsledku malo vplyv i na spomalenie postupu konania a bolo jedným z dôvodov pre zrušenie preskúmaných rozhodnutí prvostupňového súdu“.

V reakcii na vyjadrenie predsedu krajského súdu v konaní pred ústavným súdom právna zástupkyňa sťažovateľky uviedla, že krajský súd „potvrdil lehoty, ktoré vo svojej sťažnosti uviedla sťažovateľka, a je zjavné že konal so zbytočnými priet'ahmi“. Ďalej uviedla, že „zmeny petitu“ v konaní pred okresným súdom sp. zn. 11 C 177/92 boli „z dôvodu, že odporca čiastočne plnil za živý a mŕtvy inventár, že čiastočne vydal majetkový podiel navrhovateľkám v 1. a 3. rade, že znaleckým dokazovaním, súdnym znalcom stanoveným súdom, boli ohodnocované budovy a trvalé porasty a pod. (...)“. Nakoniec zástupkyňa sťažovateľky zdôraznila, že to neznamena, že krajský súd „mal konať v lehotách uvedených v sťažnosti“, a preto je sťažovateľka „presvedčená, že bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (...)“.

1. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. II. ÚS 25/95, I. ÚS 3/00). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd je toho názoru, že namietaná dĺžka odvolacieho konania pred krajským súdom nebola závislá od zložitosti občianskoprávneho sporu vedeného v konaní pred okresným súdom pod sp. zn. 11 C 177/92 ani nebola vyvolaná správaním sťažovateľky ako jednej zo žalobcov, tak ako to tvrdil predseda krajského súdu, hoci ústavný súd uznáva, že za iných okolností môžu byť nedostatky (nejasnosť) žalobného návrhu, jeho časté zmeny atď. posúdené ako dôvod vzniknutých priet'ahov, ktoré treba plne pripísať na vrub sťažujúceho sa žalobcu. V každom prípade podľa názoru ústavného súdu aj proti správaniu

žalobcu, ktoré spôsobuje prieťahy v súdnom konaní alebo ho neprimerane predlžuje, Občiansky súdny poriadok poskytuje všeobecnému súdu viaceré procesné prostriedky, ktoré dovoľujú za dodržania všetkých garancií spravodlivého procesu v zmysle v čl. 46 a n. ustanovení siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ukončiť toto správanie účastníka konania prípadne aj meritórnym zamietnutím jeho žaloby.

Ústavný súd konštatuje, že vo veci sťažovateľky sp. zn. 11 C 177/92 konal odvolací súd celkom tri razy a z celkovej doterajšej dĺžky tohto občianskeho súdneho konania v trvaní 10 rokov a 5 mesiacov len odvolacie konanie spotrebovalo čas v trvaní 5 rokov a 7 mesiacov.

Ústavný súd však mohol skúmať, či namietaným postupom krajského súdu došlo alebo nedošlo k tzv. zbytočným prieťahom v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, len v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 211/99, ktoré trvalo 30 mesiacov (pozri časť II bod 4), pretože len vo vzťahu k tomuto ostatnému odvolaciemu konaniu bola predmetná sťažnosť podaná v lehote dvoch mesiacov v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

V tomto odvolacom konaní krajský súd po predložení spisu 2. júna 1999 urobil prvý úkon 25. januára 2001 a následne ďalší úkon 10. mája 2001, keď napadnutý rozsudok okresného súdu z 23. februára 1999 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom písomné vyhotovenie uznesenia spolu so spisom vrátil okresnému súdu 17. decembra 2001. Krajský súd bol teda nečinný od 2. júna 1999 do 25. januára 2001, t. j. 19 mesiacov, a od 10. júna 2001 do 17. decembra 2001, t. j. 6 mesiacov potreboval na doručenie písomného vyhotovenia uznesenia z 10. mája 2001 a vrátenie spisu okresnému súdu (pozri tiež I. ÚS 63/00).

V tomto odvolacom konaní nebol postup krajského súdu zjavne bez zbytočných prieťahov po dobu celkom 25 mesiacov. Medzi skutočnosťami, ktorými sa túto dĺžku snažil ospravedlniť predseda krajského súdu, ústavný súd nezistil žiadnu takú skutočnosť, na ktorú

by bolo možné v súlade s jeho doterajšou judikatúrou prihliadnuť (napr. II. ÚS 48/96, I. ÚS 28/01, I. ÚS 159/02).

Vzhľadom na tieto dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

2. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie podľa úvahy ústavného súdu.

Podľa názoru ústavného súdu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nie je už možné napraviť. To znamená, že neprichádza do úvahy zrušenie rozhodnutia alebo opatrenia, resp. uvedenie do pôvodného stavu. V danom prípade ústavný súd považoval vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, ako aj zásadu spravodlivosti za primerané priznať toto zadosťučinenie sťažovateľke vo výške 40 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k tomuto nálezu pripája odlišné stanovisko sudcu Daniela Švábyho k odôvodneniu rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2003

Odlišné stanovisko sudcu Daniela Švábyho k odôvodneniu rozhodnutia senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. I. ÚS 40/02

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa odôvodnenia rozhodnutia vo veci sp. zn. I. ÚS 40/02 založil svoj záver o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) výlučne na výsledkoch preskúmania postupu Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní, ktoré sa pred krajským súdom ako odvolacím súdom začalo 2. júna 1999 a skončilo 17. decembra 2001. Podľa môjho názoru ústavný súd tým, že sa obmedzil len na toto odvolacie konanie, náležite nezohľadnil skutočnosť, že vo veci sťažovateľky vedenej na Okresnom súde v Topoľčanoch pod sp. zn. 11 C 177/92 konal odvolací súd celkom tri razy a z celkovej doterajšej dĺžky tohto občianskeho súdneho konania v trvaní 10 rokov a 5 mesiacov len odvolacie konanie spotrebovalo čas v trvaní 5 rokov a 7 mesiacov. Ak aj totiž prihliadnem na vyjadrenie predsedu krajského súdu a odhliadnem pri konečnom posúdení veci od prvého odvolacieho konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave – pobočke Nitra pod sp. zn. 20 Co 798/94, ktoré trvalo celkom 18 mesiacov (pozri časť II bod 2 nálezu), je podľa môjho názoru stále celková dĺžka odvolacieho konania pred krajským súdom (sp. zn. 7 Co 12/97 a sp. zn. 7 Co 211/99) v trvaní celkom 4 rokov a jedného mesiaca (19 mesiacov a 30 mesiacov) zjavne neprimeraná k spôsobu jeho skončenia - zrušeniu prvostupňového rozsudku a vráteniu veci na ďalšie konanie a k dôvodom tohto zrušenia a vrátenia veci uvedených v uznesení krajského súdu (pozri časť II body 3 a 4 nálezu ústavného súdu).

Podľa konštantnej judikatúry (napr. I. ÚS 70/98) konanie tvorí jeden celok bez ohľadu na súdne inštalácie. Táto skutočnosť však nebráni sťažovateľovi obmedziť svoje námietky týkajúce sa porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len na niektorú súdnu inštaláciu a ústavný súd toto obmedzenie predmetu návrhu na začatie konania pred ním aj rešpektuje (napr. I. ÚS 31/01). Preto aj v danej veci bolo možné prijať sťažnosť a posúdiť namietané prietahy z hľadiska čl. 48 ods. 2 ústavy len vo vzťahu k postupu odvolacieho súdu.

Ústavný súd v uznesení z 25. apríla 2002 o prijatí sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie neobmedzil predmet konania len na ostatné odvolacie konanie pred krajským súdom, čo vyplýva aj z nasledujúceho kontradiktórneho prerokovania prijatej sťažnosti účastníkmi tohto konania. Podľa môjho názoru mohlo byť preto predmetom preskúmania ústavného súdu nielen ostatné odvolacie konanie pred krajským súdom, ale s ním aj predchádzajúce odvolacie konanie v tejto veci sťažovateľky, pretože tak ako konanie na súde prvého stupňa tvorí jeden celok, tak ho musí tvoriť z hľadiska práva garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy aj odvolacie konanie.

V tejto súvislosti väčšina senátu argumentovala lehotou na podanie sťažnosti ustanovenou v § 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Avšak podľa môjho názoru túto lehotu, ktorú v danom kontexte možno dodržať spravidla (ak nie vždy) len vo vzťahu k ostatnému odvolaciemu konaniu (ako to napokon bolo aj v danej veci), je potrebné vykladať a uplatňovať aj vzhľadom na špecifickú povahu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorá je daná jeho základným účelom.

K tomu dodávam, že účel práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktorým podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu, sa naplní až právoplatným rozhodnutím súdu, pretože až ním sa vytvára právna istota (napr. II. ÚS 26/95, II. ÚS 64/99, I. ÚS 59/02, I. ÚS 159/02). Z toho potom logicky vyplýva, že za „právoplatné rozhodnutie súdu“, ktorým sa vytvára právna istota, nemožno považovať právoplatné uznesenie odvolacieho súdu, ktorým sa zruší rozsudok súdu prvého stupňa a zároveň sa mu vec vráti na ďalšie konanie. Odvolacie konania, ktoré v rámci jedného a toho istého občianskeho súdneho konania skončili s takýmto výsledkom, nemôžu mať potom z hľadiska dotknutého základného práva také na sebe nezávislé postavenie, aké mu pripísala väčšina senátu. Účastník konania totiž môže aj od odvolacieho súdu legitímne očakávať, aby pri svojom postupe ako súd nadriadený súdu prvého stupňa a zároveň ako súd vybavený podľa Občianskeho súdneho poriadku oprávneniami pri zisťovaní skutkového

stavu veci a pri jej právnom posúdení dbal vždy aj o naplnenie uvedeného základného účelu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Inými slovami, účastník konania je na základe cit. článku ústavy chránený nielen proti prietahom v odvolacom konaní, ktoré sú spôsobené dlhšou nečinnosťou odvolacieho súdu, ale aj proti tým prietahom, ktoré sú dôsledkom viacnásobného vrátenia veci odvolacím súdom na ďalšie konanie súdu prvého stupňa. *A fortiori* proti takémuto postupu odvolacieho súdu musí byť účastník konania chránený, ak k nemu dochádza z dôvodov a v lehotách, tak ako to bolo zistené pri postupe krajského súdu vo veci sťažovateľky. Podľa môjho názoru ústavný súd preto pri svojom rozhodnutí mal prihliadnuť na obe odvolacie konania pred krajským súdom ako na jeden celok, v ktorom sa krajský súd dopustil namietaného porušenia základného práva sťažovateľky, a z tohto hľadiska potom uvážiť aj výšku primeraného finančného zadosťučinenia ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú krajský súd sťažovateľke takýmto postupom spôsobil.

V Košiciach 2. júna 2003